

II. STUDII BIBLICE

„CĂCI ACESTE NU SUNT VORBE GOALE, CI SUNT VIAȚA VOASTRĂ...” (DEUTERONOMUL 32, 47)

BENIAMIN A. DOCTOR,
Master anul I

Abstract: This study aims to highlight the central importance of Holy Scripture in the life of contemporary Christians, based on the biblical statement in Deuteronomy 32:47: “For these are not empty words, but they are your life”. In the context of a society marked by secularization, moral relativism, and the accelerated pace of life, there has been a significant decline in interest in personal Bible reading, even though it remains the foundation of divine revelation and the main source of Christian faith. The study identifies the main causes of believers' distancing themselves from reading Scripture: fear of misinterpretation, the difficulty of theological language, insufficient biblical training, and the pressure of modern culture. At the same time, theological and pastoral arguments are presented for rediscovering Bible reading as a living dialogue with God, through established methods such as *lectio divina*. In conclusion, the permanence of the Holy Scriptures is affirmed, not as a mere historical document, but as a “living and active word” capable of responding to the concerns of contemporary man and offering stable criteria in a culture of relativism. Its relevance does not lie in adapting to the spirit of the times, but in its ability to orient human existence toward meaning, truth, and communion with God.

Keywords: Holy Scripture, revelation, divine inspiration, biblical reading, spiritual life, relevance, patristic theology.

Introducere

De-a lungul istoriei, Sfânta Scriptură a fost pentru creștini *cartea vieții*, călăuză sigură pe drumul mântuirii și izvor de lumină pentru suflet. Astăzi însă, în ciuda accesului facil la textul biblic, tot mai mulți creștini se îndepărtează de citirea personală a Sfintei Scripturi. Graba vieții cotidiene, lipsa unei educații biblice și falsa impresie că Sfânta Scriptură este greu de înțeles contribuie la această realitate îngrijorătoare, care afectează profund viața duhovnicească a credincioșilor.

Sfânta Scriptură reprezintă fundamentul revelației dumnezeiești și izvorul principal al credinței creștine. Prin ea, Dumnezeu Se descoperă omului, îi vorbește și îl cheamă la comuniune vie. Cu toate acestea, în contextul societății contemporane, se constată o diminuare semnificativă a preocupării pentru citirea și aprofundarea Sfintei Scripturi în rândul credincioșilor. Deși Biserica subliniază constant importanța Cuvântului lui Dumnezeu în viața duhovnicească, mulți creștini rămân departe de Sfânta Scriptură, limitându-se la contactul cu aceasta doar prin lecturile liturgice.

Ce loc mai ocupă astăzi Sfânta Scriptură în viața creștinului? Deși Sfânta Scriptură este Cuvântul lui Dumnezeu adresat fiecărui om, realitatea arată că mulți credincioși nu o citesc sau o cunosc foarte puțin. Această distanțare față de Sfânta Scriptură ridică întrebări serioase cu privire la formarea duhovnicească a creștinului contemporan și la relația sa personală cu Dumnezeu.

În vremea noastră Sfânta Scriptură devine tot mai mult obiect de atenție și de discuție, atât în rândul credincioșilor, cât și în rândul oamenilor de știință, la rândul lor împărțiți în credincioși și sceptici¹. Totuși, doar o mică parte dintre aceștia o consideră un *instrument sau o cale prin care se transmite Revelația divină, de natură supranaturală*. Pentru cei mai mulți dintre cei care își îndreaptă atenția și cercetarea spre această CARTE, ea devine mai degrabă o rezonanță a propriei lor vieți lăuntrice, percepție întâlnită atât la credincioși, cât și la necredincioși. În fapt, această aparentă rezonanță reprezintă răspunsul la chemarea interioară a omului: este vocea Tatălui care răspunde fiului ce Îl caută, este Cuvântul Creatorului adresat făpturii Sale².

Pornind încă de la titlul acestui studiu „Căci acestea nu sunt vorbe goale, ci sunt viața voastră...” (*Deuteronomul* 32, 47) putem afirma cu certitudine căci „Omul nu trăiește numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura Domnului” (*Deuteronomul* 8, 3); „Prin Cuvântul Domnului au fost făcute cerurile” (*Psalmul* 33, 6); „Cuvântul Meu... nu se întoarce la Mine fără rod” (*Isaia* 55, 11); „Cuvintele pe care vi le-am spus sunt duh și sunt viață” (*Ioan* 6, 63); „Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrător” (*Evrei* 4, 12). Tare este cuvântul Sfintei Scripturi (vezi *Ioan* 6, 60), iar acest fapt trebuie accentuat cu tărie încă de la început. În mod revelator, dar și foarte specific Sfintei Scripturi, s-ar putea prezenta cuvintele prorociei lui Ieremia 23, 29 „Cuvântul Meu nu este el, oare, ca un foc, zice Domnul, ca un ciocan care sfărâmă stânca?”. Foc așadar, și ciocan care sfărâmă stânca, este cuvântul Lui Dumnezeu, cuvântul prorocesc, de felul acesta este cuvântul biblic³.

¹ Alexandru Isvoranu, *Profeții vechi și profeții nescritori*, Ed. Universitaria, Craiova, 2006, p. 5.

² Alexandru Isvoranu, *Profeții vechi și profeții nescritori...*, p. 5.

³ Nikolaos Matsoukas, *Cărțile Bibliei. O introducere literară și filocalică*, trad. Sabin Preda, Ed. Bizantină, București, 2016, p. 14.

Scopul acestui studiu este de a evidenția importanța citirii Sfintei Scripturi în viața creștinului și de a analiza cauzele pentru care, în prezent, mulți credincioși se îndepărtează de lectura Sfintei Scripturi. Totodată, studiul își propune să sublinieze consecințele acestei neglijări asupra vieții duhovnicești și să ofere câteva direcții pastorale pentru redescoperirea *Cuvântului* lui Dumnezeu *care este viu și lucrător* (Evrei 4, 12).

Sfânta Scriptură - cartea de căpătâi a creștinului

Sfânta Scriptură este colecția cărților scrise sub inspirația Sfântului Duh, într-o perioadă de aproximativ 1.500 de ani, adică de la Moise și până la autorul Apocalipsei (Sf. Ioan Teologul)⁴. În acest sens, aceste *Sfinte Cărți* reprezintă cel mai de preț tezaur de lumină și mântuire pe care Dumnezeu l-a oferit celor ce cred în El. Biserica creștină le ocrotește ca pe o comoară de cel mai mare preț și le folosește drept izvor de apă vie, din care își adapă învățătura dumnezeiască⁵.

Omul de astăzi care se apropie de *Cuvântul* lui Dumnezeu din Sfânta Scriptură cu evlavie, smerenie și iubire nu poate rămâne indiferent, ci ajunge să rostească, asemenea unui sfânt apropiat vremurilor noastre: „O, Dumnezeule, Tu mi-ai descoperit pe deplin lumina și adevărul Tău. Prin luminarea minții mele în științe, mi-ai deschis comorile credinței, ale creației și ale inteligenței umane. Am ajuns astfel să cunosc Cuvântul Tău, Cuvântul lui Dumnezeu, „care pătrunde până la despărțirea dintre suflet și duh” (Evrei 4, 12)”⁶:

„Sufletul meu rămâne însetat de cunoaștere, iar inima nu-și găsește odihna; el este flămând, iar toate acumulările dobândite prin puterea minții nu i-au adus fericirea deplină. Când va afla, oare, această împlinire? O va dobândi atunci când *întru dreptate voi vedea fața Ta și mă voi sătura când se va arăta slava Ta* (Psalmul 16, 15). Până în acel moment, foamea lăuntrică nu se va stinge. *Oricine bea din apa acestei lumi va înseta din nou; însă cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta niciodată, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă vie, țâșnind spre viața veșnică*, spune Domnul (Ioan 4, 13–14)”⁷.

⁴ Pr. prof. dr. Nicolae Ciudin, *Studiul Vechiului Testament, Manual pentru seminariile teologice*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2002, p. 9.

⁵ Pr. prof. dr. Nicolae Ciudin, *Studiul Vechiului Testament...*, p. 9.

⁶ Sf. Ioan de Kronstadt, *Viața mea în Hristos*, trad. Diac. Dumitru Dura, Ed. Oastea Domnului, Sibiu, 1995, pp. 29-30.

⁷ Sf. Ioan de Kronstadt, *Viața mea în Hristos*, pp. 29-30.

Setea lăuntrică a sufletului este, în esență, dorul după adevăr, după cunoaștere și după cele dumnezeiești. Doar *Cuvântul* lui Dumnezeu poate astâmpăra această neostoită căutare. Rămâne însă datoria noastră de a ne apropia cu vasul curățit, pentru a primi această apă vie, având credința statornică în împlinirea ei. Vasul curat este sufletul omului, care se cere eliberat de îndoieli și de alunecări spre deznădejde, despovărat de necredință și de patimi, și împodobit cu mireasma smereniei, a curăției, a răbdării și a iubirii, după cuvântul Sfântului Efrem Sirul⁸.

Sfânta Scriptură este alcătuită din 66 de cărți canonice care, în funcție de perioada redactării lor, înainte sau după Hristos, care se împart în: 39 de cărți ale Vechiului Testament și 27 de cărți ale Noului Testament. Aceste scrieri sunt cunoscute și sub denumirea de „Biblie”. Termenul provine din limba greacă (*τὰ Βιβλία*– „cărți (le)”) ⁹ și a fost preluat și consacrat de Sfinții Părinți și de scriitorii bisericești, precum Sfântul Ioan Gură de Aur sau Origen¹⁰. De-a lungul veacurilor, cărțile Sfintei Scripturi au păstrat această denumire grecească, atât pentru că o parte importantă a lor a fost redactată în limba greacă, nu doar în ebraică, cât și pentru că, în primele secole ale creștinismului, învățătura cuprinsă în ele a fost vestită mai ales în graiul grecesc, fapt atestat de documentele vremii și, în mod deosebit, de Sfânta Tradiție.

Termenul „Biblie”, frecvent folosit atât de creștini, cât și de necreștini, desemnează Sfânta Scriptură ca o carte unică, de sine stătătoare, singura care și-a păstrat acest nume de-a lungul istoriei fără a necesita alte precizări. Pentru noi, credincioșii, ea este mai presus de toate celelalte scrieri: *Cartea Cărilor* nu neapărat cea mai vastă ca întindere, ci cea mai valoroasă prin conținutul ei și prin roadele pe care le aduce în sufletele oamenilor.

Cuvintele Sfintei Scripturi au putere asupra noastră atunci când le simțim drept cuvinte ale lui Dumnezeu care ni le adresează în momentul citirii. Atunci prin ele Îl întâlnim pe Dumnezeu Însuși, ne simțim atinși de chemarea Lui potrivit cu împrejurările și nivelul nostru duhovnicesc. Atunci în aceste cuvinte descoperim o mare putere și un sens mereu nou. Astfel citirea se unește cu rugăciunea. Trebuie să-I cerem lui Dumnezeu să ne deschidă interiorul cuvintelor, făcându-se El Însuși transparent și simțit în ele.

Într-adevăr, în sinteza parcursului duhovnicesc, se vorbește în teologia ortodoxă de cele trei etape ale acesteia, și anume: purificarea, iluminarea și unirea cu Dumnezeu sau desăvârșirea. Fiecare dintre aceste etape având mai multe caracteristici și subetape. Trebuie să remarcăm aici faptul că înțelegerea duhovnicească a Sfintei Scripturi este una din roadele încheierii purificării,

⁸ Alexandru Isvoranu, *Profeții vechi și profeții nescritori...*, p. 6.

⁹ Pr. prof. dr. Stelian Tofană, *Biblia – O carte? Teme de isagogie biblică*, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2023, p. 30.

¹⁰ Pr. prof. dr. Nicolae Ciudin, *Studiul Vechiului Testament...*, p. 10.

adică a rezultatului eliberării de patimi, după cum susține Sf. Dumitru Stăniloae:

„Lumina Duhului din mine se proiectează asupra Sfintei Scripturi, penetrând zidul textului, care acoperă lumina sau Duhul din ea, sau lumina din ea se face cunoscută celor ce au ochi pentru ea. De aceea lumina din mine nu e o lumină subiectivă, ci tot lumina obiectivă a Duhului Sfânt pe care am dobândit-o prin purificarea de patimi și prin îndelungatul exercițiu al cugetării la Dumnezeu și al rugăciunii”¹¹.

Sfânta Scriptură luminează mințile întunecate de înclinația spre rău și le descoperă strălucirea care vine de sus, o lumină ce îl cheamă pe om să-și îndrepte privirea către înalt, spre cele nobile și nepieritoare, spre valorile veșnice, aducătoare de bucurie și împlinire. Într-o lume rece și sceptică, *Cuvântul* lui Dumnezeu încălzește inimile și dă sens; într-o realitate dezorientată și umbră de rău și deviații, El călăuzește, luminează și trezește conștiința din rătăcirea produsă de grijile vremelnice și de atașarea excesivă față de lucrurile trecătoare. Adevărul îl face pe om liber (*cf. Ioan 8, 32*), îl eliberează de închistarea egoismului. Cunoașterea adevărului lovește în însăși rădăcina înclinațiilor rele, uscându-le ramificațiile și îndepărtându-le din viața comunității. Cât de necesară este astăzi o asemenea atitudine!¹².

Cărțile Sfintei Scripturi au fost, în toate epocile, repere esențiale care i-au îndrumat pe oameni spre împlinirea rostului propriei existențe. Pentru a putea ajunge la o cunoaștere mai profundă și mai deplină a lui Dumnezeu, a rânduielii și a voii Sale, El ne-a pus înaintea Sfânta Scriptură, ca prin cercetarea ei să-L căutăm, căutându-L să-L aflăm, aflându-L să credem în El, iar prin credință să-I slujim. Astfel, Sfânta Scriptură a rămas pentru cei care se încred în ea o călăuză vie, atât în momentele de bucurie, cât și în cele de încercare, la bine și la greu¹³.

Sfântul Ioan Damaschin vorbește despre binefacerile pe care Sfânta Scriptură le aduce sufletelor noastre:

„Sufletul care se adapă din Dumnezeiasca Scriptură este asemenea pomului sădit lângă un izvor: se hrănește, se întărește și rodește, adică dobândește credința adevărată, și se împodobește cu frunze veșnic verzi, adică cu fapte bineplăcute. Sfânta Scriptură ne îndrumă atât către fapte bune, cât și către gânduri liniștite; în ea găsim sfaturi pentru întreaga virtute și avertismente împotriva răului. Ea

¹¹ Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *Teologia Ascetică și mistică ortodoxă*, în coll. „Opere complete”, vol. 13, Ed. Basilica, București, 2019, p. 322.

¹² Alexandru Isvoranu, *Profeții vechi și profeții nescritori...*, p. 6.

¹³ Arhim. D. Zareh Baronian, *În loc de prefață un cuvânt către cititori*, la Dr. Alfred Hărlăoanu, *Istoria Biblică*, București, 1995, p. 11.

mângâie inima necăjită, o liniștește pe cea tulburată și o umple de bucurie. Minteă noastră este înălțată de ea, precum două aripi de porumbiță poleite cu argint, către Fiul cel Unul-Născut, iar prin El către Părintele luminilor. Nimeni să nu se lase leneș în citirea Sfintei Scripturi. Chiar dacă o va citi o dată sau de două ori și nu va înțelege, să nu se descurajeze, ci să persiste și să întrebe, căci Sfânta Scriptură spune: „Întreabă pe tatăl tău și-ți va da de știre, întreabă pe bătrâni, și-ți vor spune” (Deuteronomul 32, 7)”¹⁴.

Sfânta Scriptură este *Cuvântul* vieții „Ținând cu putere cuvântul vieții” (Filipeni 2, 16), Cartea cărților „...hrănește-ți pântecele și-ți satură launtrul tău cu această carte pe care ți-o dau Eu! Și eu am mâncat-o și era în gura mea dulce ca mierea” (Iezechiel 3, 3), hrană a sufletului¹⁵, „Cât sunt de dulci limbii mele, cuvintele Tale, mai mult decât mierea, în gura mea!” (Psalmul 118, 103), lumină a cugetului, suportul moralității, călăuză pe pământ, scară către cer, cunoașterea lui Dumnezeu „Cercetați Scripturile, că socotiți că în ele aveți viață veșnică. Și acelea sunt care mărturisesc despre Mine” (Ioan 5, 39).

Sfânta Scriptură ocupă un loc aparte în viața duhovnicească a Bisericii, fiind izvor al revelației dumnezeiești și temei al rugăciunii, al contemplării și al vieții în și cu Hristos. Citirea Sfintei Scripturi reprezintă întâlnirea vie cu Dumnezeu, în cadrul căreia credinciosul ascultă cuvântul dumnezeiesc și răspunde prin rugăciune. Tocmai această dimensiune este exprimată de practica numită *Lectio divina* (lat. „lectura dumnezeiască” sau „lectura sfântă”), care desemnează citirea rugătoare și meditativă a Sfintei Scripturi, orientată spre comuniunea cu Dumnezeu și spre transpunerea cuvântului revelat în viața concretă a credinciosului. Referindu-se la această practică, părintele profesor Ioan Mihoc subliniază următorul aspect:

„Lectio divina este modul duhovnicesc consacrat de a ne ruga cu Sfânta Scriptură, astfel încât *Cuvântul* lui Dumnezeu să fie interiorizat în inima omului. Astfel, lectio divina implică nu doar citirea, ci și meditarea, rugăciunea (rostirea cuvintelor Scripturii ca rugăciune) și contemplarea. Deși aceste elemente nu sunt sistematizate

¹⁴ Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, cap. IV, XVII, trad. D. Fecioru, Ed. Scripta, București, 1993, p. 157.

¹⁵ „Mâncarea Scripturii e un simbolism biblic, dar cel care l-a fixat în tradiție este Origen. Scriptura și Euharistie sunt pentru el strâns asociate, pentru că Biblia este una din Logosului lui Dumnezeu”, cf. Tomáš Špidlík, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. II. Rugăciunea*, trad. diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 1998, p. 129.

gradual la Sf. Isaac Sirul, fiecare reprezintă o pondere mai mare sau mai mică în scrierile sale”¹⁶.

Mai este Biblia o carte citită astăzi?

Părintele profesor Alexandru Moldovan ne spune că: „potrivit afirmației filozofului și scriitorului italian Umbero Eco, Biblia ar pute fi inclusă în așa-numita colecție Great Unread Books (GUB), adică a marilor cărți necitite”¹⁷. Întrebarea se pune de ce? De ce citim atât de puțin Sfânta Scriptură? Răspunsul poate fi unul destul de argumentat. Absența lecturii Sfintei Scripturi se datorează pe de o parte faptului că „autoritatea bisericească nu a încurajat citirea ei, deoarece cunoscându-se foarte bine răul din evenimentele petrecute în istoria Bisericii, autoritatea eclezială s-a temut ca nu cumva omul să se apropie de ea cu un spirit critic prea accentuat, fără respect și fără relevanță”¹⁸, astfel că, mergând mai adânc se poate afirma următoarele „curiozitatea și dorința omului de a cunoaște și de analiza amănunțit conținutul cărților care alcătuiesc Sfânta Scriptură și sensul lor adânc au fost controlate foarte atent de Biserică, iar cei care și-au ispitit îndrăzneala, interpretând textele biblice după bunul plac și necălăuziți, s-au rătăcit și le-au răstălmăcit, căzând în erezie”¹⁹ în acest sens, Sf. Apostol Petru zice: „Aceasta știind mai dinainte că nici o proorocie a Scripturii nu se tâlcuiește după socotința fiecăruia; Pentru că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu au grăit, purtați fiind de Duhul Sfânt” (*II Petru* 1, 20-21), iar pe cealaltă parte, Sfânta Scriptură a fost, este, și va rămâne destul de greu de înțeles, lucru care se datorează limbajului teologic folosit, mai ales cititorului modern²⁰, deoarece „oricine își face o sfântă deprindere din a citi cuvântul Sfintei Scripturi va întâlni adeseori locuri pe care nu le înțelege și ar dori să aibă un ghid la care să apeleze cu cea mai mare ușurință”²¹, astfel că, ghidul după care trebuie să ne orientăm atunci când studiem Sfânta Scriptură trebuie să fie interpretarea/tâlcuirea Sfinților Părinți. Este semnificativă, de asemenea, precizarea părintelui profesor Marius Florescu

¹⁶ Pr. conf. univ. dr. Ioan Mihoc, „Lección divina în viața ascetică. Exemplificări din scrierile Sfântului Isaac Sirul”, *Altarul Banatului*, nr. 1-3, ianuarie-martie 2016, p. 73.

¹⁷ Preot Alexandru Moldovan, *Propedeutică biblică. De la primordiu la răscoala Macabeilor. Cărțile cu caracter istoric*, vol. I, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2019, p. 9.

¹⁸ Preot Alexandru Moldovan, *Propedeutică biblică...*, vol. I, p. 9.

¹⁹ Preot Alexandru Moldovan, *Propedeutică biblică...*, vol. I, p. 9.

²⁰ Preot Alexandru Moldovan, *Propedeutică biblică...*, vol. I, p. 11.

²¹ Pr. prof. dr. Vasile Mihoc, „Prefață”, în Episcop Calinic Botoșăneanul, *Biblia în Filocalie. Antologie de texte biblice tâlcuite în Filocalia românească*, vol. I, Ed. Trinitas, Iași, 1995, p. 5.

potrivit căruia: „din perspectivă ortodoxă, principiile interpretării Scripturii sunt cele patristice, scopul fiind dobândirea cunoașterii lui Dumnezeu”²².

Sfânta Scriptură cuprinde, așadar, *Cuvântul* lui Dumnezeu adresat oamenilor și reperele unei viețuiri care conduce la apropierea de El. Toate cărțile ei sunt inspirate, iar autorii lor au fost „oameni sfinți ai lui Dumnezeu, care au vorbit purtați de Duhul Sfânt” (*II Petru* 1, 21). Totuși, după cum arată Sfântul Ioan Gură de Aur:

„Dumnezeu nu a așezat întreg adevărul în Scriptură într-o formă pe deplin limpede și ușor accesibilă la o lectură superficială, tocmai pentru a ne smulge din lenevia duhovnicească și a ne chema la o cercetare trează și stăruitoare. Ceea ce este dobândit prin efort și aprofundare se întipărește mai adânc în mintea noastră, pe când ceea ce se înțelege fără osteneală se risipește cu ușurință”²³.

Părintele profesor Stelian Tofană face următoarea observație: „Studierea Sfintei Scripturi nu înseamnă a citi și a analiza o carte, ci a căuta să pătrunzi, reflectând, voia lui Dumnezeu exprimată în cuvântul Său. Iar o parte din cuvântul Său s-a păstrat, prin revelație directă și indirectă, tocmai în textul cărților care alcătuiesc cuprinsul Bibliei”²⁴.

Prin inspirarea Sfintei Scripturi, Dumnezeu nu S-a coborât până la nivelul vorbirii, al mentalității sau al modului nostru obișnuit de exprimare. Dimpotrivă, adresându-Se oamenilor prin intermediul autorilor umani, El a așezat în text sensuri profunde, înalte și tainice. Origen arată că în Sfânta Scriptură se întâlnesc uneori expresii simple sau chiar aparent contradictorii, având un rost pedagogic. Pentru a explica acest lucru, el recurge la o comparație sugestivă: Dumnezeu este asemenea unui om aflat pe vârful unei stânci foarte înalte, care îl îndrumă pe cel de jos cum să urce spre El, fără a coborî pentru a-l ajuta în mod direct. Astfel, expresiile simple și așa-numitele antinomii nu sunt decât mijloace prin care Dumnezeu îi provoacă pe oameni să se înalțe până la El. Dacă, Dumnezeu nu S-a pogorât până la noi atunci când a insuflat Sfânta Scriptură, suntem chemați noi să ne ridicăm spre El printr-o

²² Preot dr. Marius Florescu, *Misiunea în slujba unității Bisericii lui Hristos*, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2014, p. 198.

²³ Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilia a 32-a la Geneză*, PG 53, pp. 292- 293; citat de Pr. Prof. Vladimir Prelipcean, „Adaptarea divină la condițiile firii omenești, în lucrarea inspirației divine, după învățătura Sfântului Ioan Hristostom”, *Studii Teologice*, nr. 7-8, septembrie-octombrie, 1959, p. 412.

²⁴ Pr. prof. Stelian Tofană (coord.), *Studiul Noului Testament, vol. I. Introducere generală. Evangheliile după Matei și Marcu. Manual pentru Facultățile de Teologie din Patriarhia Română*, Ed. Basilica, București, 2022, p. 17.

interpretare duhovnicească și tainică a Sfintei Scripturi²⁵, însă „tâlcuirea cuvântului Scripturii nu vine niciodată în stare pură, ci numai în urma unei meditații, din sânul unei comunități și în contextul Tradiției”²⁶.

Să citim, iubiți creștini Sfânta Scriptură, cuvântul lui Dumnezeu! Să-l cunoaștem și să-l transpunem în fapte deoarece „citind și studiind Sfânta Scriptură, interacționăm cu textul ei și, implicit, prin el, cu autorul acestuia, Dumnezeu. Iar prin lucrarea Duhului Sfânt, în intervalul dintre text și cititor, Biblia poate deveni, astfel, mediu pentru *comuniunea* cu Dumnezeu, Care se descoperă pe Sine *în* și *prin* ea”²⁷. Sf. Ioan Damaschin ne atrage atenția și ne învață următoarele:

„Prin Sfintele Scripturi suntem îndreptați spre virtute și contemplație netulburată. În ele găsim îndemn spre orice fel de virtute și îndepărtare de la toată răutatea. Dacă suntem iubitori de învățătură vom fi și cu multă învățătură, căci prin silință, prin osteneală și prin harul lui Dumnezeu, care dă, se duc la bun sfârșit toate”²⁸.

În zilele noastre, este cu atât mai mare nevoia de a înțelege Cuvântul lui Dumnezeu, de a-l urma și de a ne rândui viața după adevărurile lui călăuzitoare, purtătoare de lumină și căldură, într-o lume tot mai secularizată și tulburată, mai ales la acest început de mileniu. De aceea, cu smerenie și încredere, se cere urmarea unui parcurs limpede și sigur. „La începutul zilei, când îți deschizi ochii, citește mai întâi din Sfânta Scriptură și îngăduie Domnului să-ți grăiască; apoi, ridicându-te, roagă-te și spune-I și tu ceea ce porți în suflet. Pe parcursul întregii zile, păstrează-ți mintea și inima îndreptate spre El, pentru a primi putere și înțelepciune în lupta cu încercările launtrice ale omului vechi și cu ispitele din afara ta, ale lumii potrivnice. Seara, adu-ți aminte de momentele în care L-ai uitat pe Domnul, cercetează-ți greșelile săvârșite cu gândul, cuvântul sau fapta, revizuieste-ți purtarea din timpul zilei și adormi ținând Cartea lui Dumnezeu aproape”²⁹.

²⁵ Diac. Dr. Haralambie Roventza, *Interpretarea Sfintei Scripturi după Origen*, Râmnicu Vâlcea, 1929, p. 43; Pr. Prof. Vladimir Prelipcean, „Adaptarea divină la condițiile firii omenești...”, p. 404.

²⁶ Preot dr. Marius Florescu, *Misiunea în slujba unității Bisericii lui Hristos*, p. 200.

²⁷ Pr. prof. dr. Stelian Tofană, *Biblia – O carte? Teme de isagogie biblică...*, p. 19.

²⁸ Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, cap. IV, XVII, p. 156.

²⁹ Pr. Ioan Boboc, *Hristofilia. Pravila primilor creștini*, Ed. Valea Plopului, Prahova, 1997, p. 56.

De ce să mai citim Sfânta Scriptură astăzi?

Întrebarea este legitimă într-o lume marcată de tehnologie, informație rapidă și timp limitat. Și totuși, tocmai contextul contemporan face lectura Sfintei Scripturi mai necesară ca oricând.

Sfânta Scriptură este reperul fundamental al căii, izvorul nesecat al adevărului și călăuza înțeleaptă spre viața cea veșnică. În acest sens Sf. Ioan Gură de Aur argumentează citirea Sfintei Scripturi prin următoarele cuvinte:

„Sfânta Scriptură este o scrisoare a iubirii lui Dumnezeu adresată nouă. Dumnezeu a început să ne trimită cuvântul Său prin scrisori, ca unora care ne găsim într-o țară străină”³⁰.

Omul modern are acces la o cantitate imensă de informații, dar rămâne adesea lipsit de sens. Sfânta Scriptură nu oferă doar date sau principii morale, ci revelează scopul existenței: comuniunea cu Dumnezeu și împlinirea persoanei în iubire. Ea răspunde marilor întrebări: *Cine sunt? De unde vin? Încotro mă îndrept?*

În acest context, creștinul care citește Sfânta Scriptură cu credință și evlavie lucrare a Duhului Sfânt adresată tuturor oamenilor intră într-un dialog real și personal cu Dumnezeu. Sfântul Ioan Gură de Aur subliniază că este cu neputință ca omul care vorbește cu Dumnezeu și Îl ascultă să nu dobândească vreun folos duhovnicesc. Astfel, lectura Sfintei Scripturi îl ajută pe creștin să-și îndrepte și să-și desăvârșească viața morală, deoarece prin ea intră în contact direct cu voia și poruncile dumnezeiești, revelate prin Cuvântul Său³¹.

Orice bibliotecă din lume poate cuprinde lucrări care vorbesc despre Dumnezeu, reflecții omenești asupra prezenței dumnezeiești sau încercări de a-L înțelege prin rațiune și experiență. Biblia însă nu este doar o carte despre Dumnezeu, ci este *Cartea* care conține mesajul lui Dumnezeu adresat oamenilor, transmis prin oameni aleși și inspirați de Duhul Sfânt³². Ea este, în mod paradoxal și profund, „Cartea devenită cărți”, o unitate vie exprimată în diversitatea scrierilor care o compun.

La început, potrivit relatării biblice, Creatorul vorbea cu Adam într-o comuniune directă, într-un limbaj al apropierei nemijlocite. Însă prin neascultare și prin căderea omului din starea paradisiacă: „alungat din *sânurile*

³⁰ Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere*, în PG 53, 28; a se vedea: Patriarhul Iustin Moisesescu, *Sfânta Scriptură și interpretarea ei în epoca Sfântului Ioan Hrisostom*, Ed. Episcopiei Argeșului și Mușcelului/Anastasia, București, 2003, p. 35.

³¹ Pr. prof. dr. Stelian Tofană, *Biblia – O carte? Teme de isagogie biblică...*, p. 35.

³² „Cărțile Sfintei Scripturi au drept unic autor pe Duhul Sfânt căci El este cel care i-a inspirat pe Prooroci și pe Apostoli”; „Același Duh Sfânt luminează și pe cititorul Bibliei, și astfel citirea se transformă în contemplație”, Pr. conf. univ. dr. Ioan Mihoc, „Lecție divină în viața ascetică...”, p. 75.

fericite ale Edenului în pământul din care rodesc spinii păcatului”³³, această comuniune s-a tulburat: omul nu a mai perceput limpede cuvântul lui Dumnezeu, iar comunicarea s-a fragmentat. Istoria mântuirii devine, astfel, istoria refacerii dialogului dintre Dumnezeu și om³⁴.

Se pune adeseori întrebarea, *de ce să mai citim Sfânta Scriptură astăzi?* Răspunsul trebuie dat cu cea mai mare atenție. Da, trebuie să citim și în ziua de astăzi Sfânta Scriptură, deoarece este cuvântul lui Dumnezeu, iar „prin cuvânt Dumnezeu a creat universul în toată măreția și frumusețea sa. Prin cuvânt lui Dumnezeu profeții au menținut trează credința și au călăuzit omenirea la adevăr și dreptate, schimbând adesea, din temelii, structurile ei”³⁵.

A citi Sfânta Scriptură astăzi nu înseamnă a ne întoarce în trecut, ci a aduce lumina revelației în prezentul nostru.

Concluzia poate fi următoarea: Mai este cuvântul Sfintei Scripturi actual astăzi?

Într-o epocă dominată de progres tehnologic, pluralism ideologic și relativism moral, întrebarea privind actualitatea Sfintei Scripturi apare firesc: *mai poate un text vechi de milenii să ofere răspunsuri credibile omului contemporan?* Pentru unii, Biblia pare o relicvă a trecutului, o colecție de tradiții religioase depășite. Și totuși, o analiză atentă arată că tocmai permanența mesajului ei îi confirmă actualitatea.

În primul rând, actualitatea Sfintei Scripturi derivă din faptul că ea se adresează naturii umane, iar aceasta nu s-a schimbat în esență. Omul de astăzi, la fel ca cel din vechime, *iubește, suferă, greșește*, caută *sens* și se confruntă cu *moartea*. Deși contextul exterior diferă, frământările lăuntrice rămân aceleași. Sfânta Scriptură nu oferă doar răspunsuri circumstanțiale, ci luminează condiția umană în profunzimea ei. Ea vorbește despre libertate și responsabilitate, despre cădere și restaurare, despre suferință și speranță, teme perene ale existenței.

În al doilea rând, Biblia oferă un criteriu stabil într-o cultură a relativismului. Lumea contemporană tinde să considere adevărul drept o construcție subiectivă, variabilă în funcție de perspectivă. În acest context, Sfânta Scriptură afirmă existența unui adevăr obiectiv, fundamentat în realitatea lui Dumnezeu. Această afirmație nu limitează libertatea, ci o orientează. Adevărul revelat nu constrânge, ci eliberează, pentru că îl așază pe om într-o relație autentică cu Creatorul și cu semenii săi.

³³ Pr. lect. univ. dr. Adrian D. Covan, „Moartea și învierea Cuvântului Întrupat, coordonatele înveșnicirii omului în Dumnezeu”, *Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Teologie*, nr. 24, 2018, Ed. Universității de Vest din Timișoara, p. 37.

³⁴ Maxim Vlad, „Receptarea cărților Sf. Scripturi în corpusul canonic-legislativ al Bisericii Ortodoxe”, p. 2, link: https://litere.univ-ovidius.ro/Anale/documente-z/articole-2016-2/49%20Vlad_Maxim_2_2016_art.pdf, (accesat în 13.02.2026).

³⁵ Pr. prof. dr. Stelian Tofană, *Biblia – O carte? Teme de isagogie biblică...*, p. 39.

În al treilea rând, Sfânta Scriptură nu este doar un document istoric, ci un cuvânt viu. Puterea ei nu constă doar în valoarea literară sau în influența culturală incontestabilă, ci în capacitatea de a transforma viața. De-a lungul secolelor, generații întregi au găsit în ea inspirație, curaj și mângâiere. Martirii primelor veacuri, reformatorii morali ai societății, sfinții și oamenii simpli deopotrivă au mărturisit că lectura ei nu produce doar informație, ci convertire și înnoire interioară. Obiecția frecventă potrivit căreia Biblia ar aparține unei mentalități arhaice ignoră dimensiunea progresivă a revelației și caracterul pedagogic al textului sacru. Deși exprimată în limbajul epocii sale, Sfânta Scriptură conține principii universale, capabile să fie înțelese și aplicate în orice context. A o considera depășită înseamnă a confunda forma istorică cu fondul spiritual.

Actualitatea Sfintei Scripturi se verifică în experiența personală. Ea devine relevantă nu prin simpla citire, ci prin întâlnirea vie cu mesajul ei. Atunci când este citită cu deschidere și sinceritate, ea nu rămâne literă moartă, ci devine dialog, chemare și lumină pentru conștiință.

Prin urmare, cuvântul Sfintei Scripturi nu doar că este actual, ci constituie un reper esențial într-o lume marcată de confuzie și fragmentare:

„Îndeletnicește-te cu citirea Scripturilor, care-ți arată calea contemplării (înțelegerii) subțiri, și cu viețile sfinților, chiar dacă nu simți de la început dulceața lor, din pricina apropierii lucrurilor care aduc întineric... Și, când te ridici la rugăciunea și la pravila ta, în locul cugetării la cele ale lumii, pe care ai văzut-o și ai auzit-o, te vei afla cugetând la dumnezeieștile Scripturi pe care le-ai citit. Și, prin aceasta, uiți amintirea celor dintâi. Și așa vine mintea ta la curăție”³⁶.

Actualitatea ei nu se măsoară în conformitatea cu spiritul timpului, ci în capacitatea de a orienta timpul către veșnicie, „omul nu are timp, el este în timp. Și fiind în timp, este capabil să actualizeze la momente diferite sensurile proiectate de Dumnezeu în timp. El se află într-o mișcare care converge spre Dumnezeu și, din această perspectivă, omul trăiește timpul ca o înaintare spre veșnicie”³⁷. Într-o societate care caută sens și stabilitate, Sfânta Scriptură rămâne un izvor de adevăr, speranță și reînnoire. Astfel că „Biblia nu accentuează continuitatea abstractă a timpului, așa cum o fac științele în ansamblul lor, ci conținutul dat de Dumnezeu anumitor momente ale istorie”³⁸.

³⁶ Sf. Isaac Sirul, „Cuvinte despre nevoință”, *Filocalia*, vol. 10, trad. Pr. prof. Dumitru Stăniloae, Ed. Humanitas, București, 2008, p. 118-119.

³⁷ Pr. Drd., Nichifor Tănase, „Intervalul ontologic ca dinamism dialogic (I)”, *Revista teologică*, nr. 4, 2008, octombrie-decembrie, Ed. Andreiană, Sibiu, p. 284.

³⁸ Pr. Drd., Nichifor Tănase, „Intervalul ontologic ca dinamism dialogic (I)”, p. 284.

Bibliografie selectivă:

1. † IUSTIN, Moisescu, Patriarhul, *Sfânta Scriptură și interpretarea ei în epoca Sfântului Ioan Hrisostom*, Ed. Episcopiei Argeșului și Mușcelului/Anastasia, București, 2003.
2. BARONIAN, D. Zareh, *În loc de prefață un cuvânt către cititori*, la Dr. Alfred Hărlăoanu, *Istoria Biblică*, București, 1995.
3. BOBOC, Ioan, Pr., *Hristofilia. Pravila primilor creștini*, Ed. Valea Plopului, Prahova, 1997.
4. CIUDIN, Nicolae, Pr. Prof. Dr., *Studiul Vechiului Testament, Manual pentru seminariile teologice*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2002.
5. COVAN D. Adrian, Pr. Lect. Univ. Dr., „Moartea și învierea Cuvântului Întrupat, coordonatele înveșnicirii omului în Dumnezeu”, *Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Teologie*, nr. 24, 2018, Ed. Universității de Vest din Timișoara, pp. 37-44.
6. ISVORANU, Alexandru, *Profeții vechi și profeții nescriitori*, Ed. Universitaria, Craiova, 2006.
7. MATSOUKAS, Nikolaos, *Cărțile Bibliei, O introducere literară și filocalică*, trad. Sabin Preda, Ed. Bizantină, București, 2016.
8. MIHOC, Ioan, Pr. Conf. Univ. Dr., „Lecție divină în viața ascetică. Exemplificări din scrierile Sfântului Isaac Sirul”, *Altarul Banatului*, nr. 1-3, ianuarie-martie 2016, pp. 72-84.
9. MIHOC, Vasile, Pr. Prof. Dr., „Prefață”, în Episcop Calinic Botoșăneanul, *Biblia în Filocalie. Antologie de texte biblice tâlcuite în Filocalia românească*, vol. I, Ed. Trinitas, Iași, 1995.
10. MOLDOVAN, Alexandru, Pr. *Propedeutică biblică, De la primordiu la răscoala Macabeilor. Cărțile cu caracter istoric*, vol. I, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2019.
11. PRELIPCEAN, Vladimir, Pr. Prof., „Adaptarea divină la condițiile firii omenești, în lucrarea inspirației divine, după învățătura Sfântului Ioan Hristostom”, *Studii Teologice*, nr. 7-8, septembrie-octombrie, 1959, pp. 403-416.
12. ROVENȚA, Haralambie, Diac. Dr., *Interpretarea Sfintei Scripturi după Origen*, Râmnicu Vâlcea, 1929.
13. SFÂNTUL Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad. D. Fecioru, Ed. Scripta, București, 1993.
14. SFÂNTUL Ioan de Kronstadt, *Viața mea în Hristos*, trad. Diac. Dumitru Dura, Ed. Oastea Domnului, Sibiu, 1995.
15. SFÂNTUL Isaac Sirul, „Cuvinte despre nevoință”, *Filocalia*, vol. 10, trad. Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Ed. Humanitas, București, 2008.
16. STĂNILOAE, Dumitru, Pr. Prof., *Teologia Ascetică și mistică ortodoxă*, în colecția „Opere complete”, vol. 13, Ed. Basilica, București, 2019.

17. TĂNASE, Nichifor, Pr. Drd., „Intervalul ontologic ca dinamism dialogic (I)”, *Revista teologică*, nr. 4, octombrie-decembrie, 2008, Ed. Andreiană, Sibiu, pp. 281-307.
18. TOFANĂ, Stelian, Pr. Prof. Univ. Dr., *Biblia – O carte? Teme de isagogie biblică*, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2023.
19. TOFANĂ, Stelian, Pr. Prof. Univ. Dr. (coord.), *Studiul Noului Testament, vol. I. Introducere generală. Evangheliile după Matei și Marcu. Manual pentru Facultățile de Teologie din Patriarhia Română*, Ed. Basilica, București, 2022.
20. VLAD, Maxim, „Receptarea cărților Sf. Scripturi în corpusul canonic-legislativ al Bisericii Ortodoxe”, p. 2, link: https://litere.univ-ovidius.ro/Anale/documente-z/articole-2016-2/49%20Vlad_Maxim_2_2016_art.pdf, accesat în 13.02.2026.